

Przemówienie I. J. Paderewskiego wygłoszone na uroczystości odsłonięcia pomnika Grunwaldzkiego (15 lipca 1910 roku w Krakowie)

Dzieło, na które patrzymy, nie powstało z nienawiści. Zrodziła je miłość głęboka Ojczyzny nie tylko w jej minionej wielkości i dzisiejszej niemocy, lecz i w jej jasnej silnej przyszłości, zrodziła je miłość i wdzięczność dla tych przodków naszych, co nie po łup, nie po zdobycz szli na walki pola, ale w obronie słusznej, dobrej sprawy zwycięsko dobyli oręża.

Twórca pomnika i wszyscy, co mu przy pracy byli pomocni, składają hołd dziękczynny świętej praojców pamięci; składają go na ołtarzu Ojczyzny jako wotum pobożne, błagając te wysokie, świetlane duchy, od wieków już z Bogiem złączone, by wszystkie dzieci tej ziemi natchnęły miłością i zgodą, by rozszerzyły serca nasze, by wyprosiły dla nas i wiary moc, i nadziei pogodę, rozwagę, cierpliwość i tę dobrą wolę, bez której nie ma ani cnót cichych, ani sławnych czynów.

Niechże więc Naród w osobie najwyższego wszystkich ziem polskich Swego Dostojnika tę ofiarę serc naszych miłościwie przyjąć raczy. Niech każdy Polak i Litwin każdy, z dawnych dzielnic Ojczyzny czy z za oceanu, spoglądają na ten pomnik jako na znak wspólnej przyszłości, świadectwo wspólnej chwały, zachętę do wspólnej a owocnej pracy.

Prastarej ukochanej stolicy naszej oddajemy to dzieło we władanie wieczyste. Do prześwietnej Rady Królewskiego Stołecznego Grodu Miasta Krakowa, do jej dzielnego zasłużonego prezydenta gorącą i wielką zanosimy prośbę, by nad tym pomnikiem zechcieli życzliwą i troskliwą rozciągnąć opiekę.

Oryg. rkp. AAN (Archiwum Ignacego Jana Paderewskiego, t. 609 k. 30-33)